Ryszard Purski

PRZYSTĘPNA GRAMATYKA ANGIELSKA

Z ĆWICZENIAMI

Ryszard Purski
„Przystępna gramatyka angielska z ćwiczeniami”

Copyright © by Wydawnictwo Psychoskok, 2014
Copyright © by Ryszard Purski, 2014

Skład: Jacek Antoniewski
Projekt okładki: Wydawnictwo Psychoskok
Zdjęcie okładki © bazzier – Fotolia.com

Wszelkie prawa zastrzeżone. Żadna część niniejszej publikacji
nie może być reprodukowana, powielana i udostępniana
w jakiejkolwiek formie bez pisemnej zgody wydawcy.

ISBN: 978-83-7900-150-7

Wydawnictwo Psychoskok
ul. Chopina 9, pok. 23, 62-507 Konin
tel. (63) 242 02 02, kom. 665-955-131
http://wydawnictwo.psychoskok.pl
e-mail: wydawnictwo@psychoskok.pl

Ryszard Purski

PRZYSTĘPNA GRAMATYKA ANGIELSKA

Z ĆWICZENIAMI

PSYCHOSKOK
Konin 2014

Spis treści

Od autora **11**

I. OKREŚLNIKI – DETERMINERS **13**

1. Przedimki nieokreślone 13
2. Przedimek określony 15
3. Określniki wskazujące 20
4. Określniki pytające i względne 20
5. Określniki dzierżawcze 21
6. Some, any, no, each, every, all, both, either, neither, other, another – jako określniki 21
7. Określniki „oceniające” 27
8. Liczebniki 29
9. Określanie czasu zegarowego, dat i numerowanie 31

II. RZECZOWNIKI – NOUNS **34**

10. Rodzaj rzeczowników 34
11. Liczba rzeczowników 36
12. Forma podstawowa rzeczowników 38
13. Forma dzierżawcza – dopełniacz saksoński 40
14. Podwójny dopełniacz 42
15. Podział rzeczowników 42
16. Funkcje rzeczowników w zdaniu 43

III. PRZYMIOTNIKI – ADJECTIVES **45**

17. Budowa przymiotników 45
18. Formy przymiotników 47
19. Stopniowanie przymiotników 47
20. Konstrukcje porównawcze 49
21. Funkcje przymiotników w zdaniu 51

IV. PRZYSŁÓWKI – ADVERBS **54**

22. Rodzaje przysłówków i ich podział 54
23. Stopniowanie przysłówków 57
24. Konstrukcje porównawcze 58

25. Miejsce przysłówków w zdaniu 59

V. ZAIMKI – PRONOUNS 62

26. Zaimki osobowe 62
27. Zaimki dzierżawcze 63
28. Zaimki zwrotne i emfatyczne 64
29. Zaimki wskazujące, pytające i względne 66
30. Zaimki nieokreślone 67

VI. PRZYIMKI – PREPOSITIONS 71

31. Zastosowanie przyimków 71
32. Porównanie przyimków angielskich i polskich 73

VII. SPÓJNIKI – CONJUNCTIONS 76

33. Spójniki współrzędne 76
34. Spójniki podporządkowujące 77

VIII. CZASOWNIKI – VERBS 78

IX. BEZOKOLICZNIKI – INFINITIVES 82

35. Formy bezokoliczników 82
36. Bezokoliczniki bez partykuły „to” 83
37. Funkcje bezokoliczników w zdaniu prostym 85
38. Funkcje bezokoliczników w zdaniu złożonym 91
39. Bezokoliczniki w konstrukcji: „Verb + Object + Infinitive” 91
40. Bezokoliczniki w konstrukcji: „for + Object + Infinitive” 93
41. Bezokoliczniki w konstrukcji: „of + Object + Infinitive” 93

X. IMIESŁOWY – PARTICIPLES 96

42. The Present Participle 97
43. The Past Participle 100
44. The Perfect Participle 102
45. Konstrukcja absolutna 103

XI. RZECZOWNIKI ODSŁOWNE – GERUNDS 104

46. Funkcje formy Gerund 105
47. Formy gerundialne i bezokolicznikowe 108

XII. STRONA BIERNA – THE PASSIVE VOICE 111

48. Użycie strony biernej 113

XIII. TRYBY – MOODS 117

49. Tryb rozkazujący 117
50. Tryb łączący. 119
51. Tryb łączący teraźniejszy 119
52. Tryb łączący przeszły 120
53. Tryb łączący zaprzeszły 121

XIV. CZASOWNIKI POSIŁKOWE – AUXILIARY VERBS. 122

54. Czasowniki posiłkowe zasadnicze 122
55. Czasowniki posiłkowe modalne 132

XV. CZASY GRAMATYCZNE – GRAMMATICAL TENSES 153

56. Czas teraźniejszy prosty – Present Simple Tense 153
57. Czas teraźniejszy ciągły – Present Continuous Tense 159
58. Present Perfect Tense 163
59. Present Perfect Continuous Tense 167
60. Czas przeszły prosty – Past Simple Tense 169
61. Czas przeszły ciągły – Past Continuous Tense 173
62. Czas zaprzeszły – Past Perfect Tense. 175
63. Czas zaprzeszły ciągły – Past Perfect Continuous Tense. 177
64. Wyrażanie przyszłości za pomocą czasu Present Simple i Present Continuous 179
65. Wyrażanie przyszłości za pomocą konstrukcji z „be going to", „be to" i „be about to". 180
66. Czas przyszły prosty – Future Simple Tense 182
67. Czas przyszły ciągły – Future Continuous Tense 184
68. Future Perfect Tense 186
69. Future Perfect Continuous Tense 187
70. Future in the Past 188
71. Future Continuous in the Past 189
72. Future Perfect in the Past 190
73. Następstwo czasów 191

XVI. ZDANIA PODRZĘDNE RZECZOWNIKOWE I ICH RÓWNOWAŻNIKI – NOUN CLAUSES AND THEIR EQUIVALENT EXPRESSIONS 195

74. Zdania podrzędne podmiotowe 196
75. Równoważniki zdań podrzędnych podmiotowych 199
76. Zdania podrzędne orzeczeniowe (orzecznikowe) 202
77. Równoważniki zdań podrzędnych orzeczeniowych 203

78. Zdania podrzędne dopełnieniowe 204
79. Mowa niezależna i zależna 210
80. Konstrukcje zdaniowe z „wish" i „if only" 214
81. Równoważniki zdań podrzędnych dopełnieniowych 216

XVII. ZDANIA PODRZĘDNE PRZYMIOTNIKOWE I ICH RÓWNOWAŻNIKI – ADJECTIVE CLAUSES AND THEIR EQUIVALENT EXPRESSIONS 229

82. Zdania przydawkowe określające 229
83. Równoważniki zdań przydawkowych określających. 233
84. Zdania przydawkowe nieokreślające 236
85. Równoważniki zdań przydawkowych nieokreślających 239
86. Zdania przydawkowe łączące. 239

XVIII. ZDANIA PODRZĘDNE PRZYSŁÓWKOWE I ICH RÓWNOWAŻNIKI – ADVERBIAL CLAUSES AND THEIR EQUIVALENT EXPRESSIONS 241

87. Zdania podrzędne okolicznikowe czasu 241
88. Równoważniki zdań czasowych. 244
89. Zdania podrzędne okolicznikowe miejsca 245
90. Zdania podrzędne okolicznikowe przyczyny 245
91. Równoważniki zdań przyczynowych 246
92. Zdania podrzędne okolicznikowe sposobu 248
93. Zdania podrzędne okolicznikowe porównawcze 250
94. Zdania podrzędne okolicznikowe ustępstwa 250
95. Zdania podrzędne okolicznikowe skutkowe. 251
96. Równoważniki zdań skutkowych 252
97. Zdania podrzędne okolicznikowe celu 254
98. Równoważniki zdań celowych 257
99. Zdania podrzędne warunkowe i okresy warunkowe 261
100. Okresy warunkowe w mowie zależnej 266
101. Równoważniki zdań podrzędnych warunkowych 268

XIX. ZESTAWIENIE FORM CZASOWNIKOWYCH – LIST OF VERB FORMS 270

102. Tryb orzekający. 270
103. Tryb rozkazujący. 274
104. Tryb łączący 275
105. Odpowiednik polskiego trybu przypuszczającego 275

XX. KLUCZ DO ĆWICZEŃ – KEY 276
106. Określniki 276
107. Rzeczowniki 276
108. Przymiotniki 277
109. Przysłówki 277
110. Zaimki 277
111. Przyimki 277
112. Bezokoliczniki 278
113. Imiesłowy. 278
114. Rzeczowniki odsłowne 278
115. Strona bierna 279
116. Czasowniki posiłkowe modalne 279
117. Czasy gramatyczne 280
118. Zdania podrzędne rzeczownikowe i ich równoważniki 281
119. Zdania podrzędne przymiotnikowe i ich równoważniki . . . 285
120. Zdania podrzędne przysłówkowe i ich równoważniki. 286

XXI. WYKAZ CZASOWNIKÓW NIEREGULARNYCH – LIST OF IRREGULAR VERBS. 291

XXII. INDEKS – INDEX 296

XXIII. WYBRANA BIBLIOGRAFIA – SELECTED BIBLIOGRAPHY 300

Od autora

Gramatyka niniejsza jest nową wersją „Podręcznej gramatyki języka angielskiego", wydanej w 2002 r. oraz tej samej gramatyki wydanej pod tytułem „Prosta i przyjacielska gramatyka angielska", opublikowanej w 2009 r.

Celem książki jest przedstawienie podstawowych zasad gramatyki angielskiej oraz zwrócenie szczególnej uwagi na właściwe stosowanie nieosobowych form czasowników, które nadają wypowiedzi lub tekstom bardziej zwięzłą formę.

Formy nieosobowe czasowników, takie jak bezokoliczniki i imiesłowy, odgrywają bardzo ważną rolę w języku angielskim. Za ich pomocą tworzona jest na przykład większość czasów gramatycznych, strona bierna, a funkcjonowanie czasowników posiłkowych modalnych możliwe jest praktycznie tylko w połączeniu z bezokolicznikami. Ponadto formy nieosobowe występują bardzo często w rozmaitych konstrukcjach zdaniowych, a niekiedy jedynymi poprawnymi konstrukcjami są te, które zawierają tylko formy nieosobowe.

Książka omawia angielskie czasowniki i czasy oraz charakteryzuje wszystkie rodzaje istniejących zdań podrzędnych z podaniem przykładów na możliwe zastosowania ich równoważników zawierających formy nieosobowe.

Gramatyka zawiera również ćwiczenia umożliwiające praktyczne wykorzystanie i sprawdzenie informacji przekazywanych w komentarzu gramatycznym, a na końcu książki znajduje się klucz do ćwiczeń, który umożliwia porównanie ich z poprawnymi formami. Wiele ćwiczeń dotyczących równoważników zdań podrzędnie złożonych umożliwia ich porównywanie ze zdaniami z formami osobowymi.

Pozycja niniejsza może być pomocna dla osób uczących się języka angielskiego, mających podstawy tego języka, jak i zaawansowanych, które chcą sobie usystematyzować nabytą wiedzę, względnie ją odświeżyć.

Pragnę podziękować panu prof. dr. Stanisławowi P. Kaczmarskiemu za cenne uwagi przy zestawianiu materiału gramatycznego oraz panu mgr. Markowi Znidericzowi i pani mgr Sally Znidericz za weryfikację tekstu angielskiego.

I. OKREŚLNIKI – DETERMINERS

Określniki są częściami mowy występującymi z rzeczownikami i dlatego nazywane są niekiedy przymiotnikami. W odróżnieniu od przymiotników nie opisują jednak rzeczowników, tylko je wskazują, klasyfikują lub wyliczają. W języku angielskim do określników zaliczane są:

- **przedimki** (a/an, the),
- **określniki wskazujące** (this, these, that, those, such),
- **określniki dzierżawcze** (my, your, his, her, its, our, their),
- **określniki pytające i względne** (what, whatever, which, whichever, whose),
- **określniki ilościowe: oceniające** (np.: a little-little, a few-few) oraz **liczebniki**.
- wyrazy: ***some, any, no, each, every, all, both, either, neither, other, another***, występujące razem z rzeczownikami.

Zauważmy, że nie zestawia się praktycznie obok siebie **przedimków, określników wskazujących** i **określników dzierżawczych**. Mówimy lub piszemy np.: the pen, this pen lub my pen. Niepoprawnie jest natomiast: the my pen, the this pen, my this pen lub this my pen. Wyjątkiem jest określnik such, po którym może wystąpić przedimek nieokreślony, np: such a pen, such an idiot.

Możliwe jest natomiast zestawianie przedimków, określników wskazujących i określników dzierżawczych z pozostałymi określnikami, które mogą także występować obok siebie, z zachowaniem odpowiedniego sensu, np.:

her many friends – the most people – these few boys – all five – any more – every few

1. PRZEDIMKI NIEOKREŚLONE

Określniki: **a** i **an** występujące przed rzeczownikami nazywane są **przedimkami nieokreślonymi** (Indefinite Articles) i występują niezależnie od rodzaju rzeczownika. Forma **a** może występować bezpośrednio przed rzeczownikami rozpoczynającymi się od spółgłoski w wymowie, w tym przed literami samogłoskowymi, wymawianymi jak spółgłoski, np.:

a car **a** girl **a** woman **a** unit **a** university

Przedimek **a** może występować także bezpośrednio przed innymi wyrazami będącymi określeniem rzeczowników, w przypadku kiedy wyrazy te rozpoczynają się od spółgłoski w wymowie, w tym przed literami samogłoskowymi, wymawianymi jak spółgłoski, np.:

a high-quality product **a** pretty girl

a very nice boy **a** European country

Forma **an** może występować bezpośrednio przed rzeczownikami lub wyrazami stanowiącymi określenia rzeczowników rozpoczynającymi się od samogłoski w wymowie, w tym rozpoczynającymi się od niemego **h,** np.:

an animal **an** Englishman **an** artist **an** hour

an opera singer **an** English teacher **an** honest woman

Przedimek nieokreślony **a/an** występuje:

A. przed rzeczownikami policzalnymi w liczbie pojedynczej wymienionymi po raz pierwszy i bliżej nieokreślonymi, np.:

He has **a** new sweater. – On ma nowy sweter.
We have bought **a** house. – Kupiliśmy dom.
A mouse is **an** animal. – Mysz jest zwierzęciem.
A mouse is **a** very small animal. – Mysz jest bardzo małym zwierzęciem.

B. przed rzeczownikami policzalnymi w liczbie pojedynczej, które wymieniane są jako przykład reprezentatywny dla pewnej grupy rzeczowników, np.:

A politician should be honest.
Polityk powinien być uczciwy. (Oznacza to, że wszyscy politycy powinni być uczciwi.)

A child needs care.
Dziecko potrzebuje opieki. (Informuje, że każde dziecko potrzebuje opieki.)

C. w przypadku stwierdzania przynależności danej osoby, rzeczy, zjawiska etc. do określonej grupy osób, rzeczy lub zjawisk, np.:

I am going to be **a** dentist. – Będę dentystą.
Gold is **an** expensive metal. – Złoto jest drogim metalem.

A strong earthquake caused **a** local tsunami.
Silne trzęsienie ziemi wywołało lokalne tsunami.

D. w niektórych wyrażeniach dotyczących ilości, np.:

a lot of (work) – dużo (pracy) **a** couple – para
a number of (definitions) – wiele (definicji) **a** dozen – tuzin
a great deal of – sporo **a** great many – bardzo dużo

E. z niektórymi liczbami, np.:

a hundred – sto **a** thousand – tysiąc

Przed **half**, kiedy występuje po liczbie całkowitej, np.:

one and **a** half kilos = **a** kilo and **a** half – półtora kilograma, ale ½ kg = half **a** kilo, chociaż niekiedy przedimek nieokreślony przed **half** może wystąpić, np.:

a half portion – pół porcji
a half share – pół udziału

W przypadku innych ułamków: ⅓, ¼, etc. stosuje się przedimek **a**, np.:

a third, **a** quarter lub one third, one quarter.

F. w wyrażeniach określających cenę, szybkość i stosunek, np.:

3 dollars **a** kilo – 3 dolary za kilo
60 km/h = sixty kilometres **an** hour – sześćdziesiąt kilometrów na godzinę
four times **a** day – cztery razy dziennie

G. w pewnych przypadkach wymiennie z „one"

W przypadku podawania czasu, odległości, ciężaru etc. przed rzeczownikami w liczbie pojedynczej można użyć wymiennie **a/an** lub **one**, np.:

a/one pound – jeden funt
a/one thousand – jeden tysiąc

One może być również stosowane jako ekwiwalent **a/an**, np.:

Do you have an apple? – Czy masz jabłko? (chodzi o jedno jabłko)
Do you have **one apple**? – Czy masz jedno jabłko? (nacisk na ilość)

2. PRZEDIMEK OKREŚLONY

Przedimkiem określonym (the Definite Article) nazywany jest wyraz **the** występujący przed rzeczownikami w liczbie pojedynczej i mnogiej, np.:

the flower – **the** flowers **the** cat – **the** cats
the computer – **the** computers **the** boy – **the** boys

Przedimek określony „the" używany jest w następujących przypadkach:

A. kiedy obiekt naszego zainteresowania został już wymieniony w rozmowie lub tekście. Wtedy każde następne jego użycie poprzedzone jest przez „the", np.:

I baked **a cake** and a loaf of bread yesterday. I gave **the cake** to my sister.
Wczoraj upiekłem ciasto i chleb. Ciasto dałem mojej siostrze.

Przedimka określonego należy użyć również wtedy, kiedy dla wymienionego już obiektu użyjemy innej nazwy i ponownie ją zastosujemy, np.:

A problem arose at work yesterday and I couldn't go home until **the issue** was resolved.
Wczoraj w pracy powstał problem i nie mogłem pójść do domu dopóki sprawa nie została rozwiązana.

B. przed rzeczownikami niepowtarzalnymi lub unikatowymi, np.:

I have never heard of **the Thirty Years' War**.
Nigdy nie słyszałem o wojnie trzydziestoletniej. (Była tylko raz)

She has not seen **the sun** for a long time.
Ona nie widziała słońca od długiego czasu.

We have never been to **the equator**.
Nigdy nie byliśmy na równiku.

Podobnie będzie w przypadku użycia innych unikatowych obiektów, np.:

the sky – niebo	**the** moon – księżyc
the earth – ziemia	**the** stars – gwiazdy

C. przed rzeczownikiem, kiedy wiadomo o który chodzi, np.:

Our daughter is in **the** garden.
Nasza córka jest w ogrodzie. (w ogrodzie tego domu)

Dorothy entered **the** shop.
Dorota weszła do sklepu. (kiedy wiadomo, do którego sklepu weszła)

D. przed rzeczownikiem definiowanym przez dodanie jakiejś frazy lub zdania, np.:

The statue which we are sitting in front of. – Pomnik, przed którym siedzimy.

The theatre which we were at yesterday. – Teatr, w którym wczoraj byliśmy.

E. przed stopniami najwyższymi przymiotników lub przysłówków i liczebnikami porządkowymi: first, second etc. oraz przed only, np.:

The first street is **the shortest**.	– Pierwsza ulica jest najkrótsza.
That was **the nicest** day of our holiday.	– To był najmilszy dzień naszego urlopu.
It was **the only** chance for my son.	– To była jedyna szansa dla mojego syna.

F. przed przymiotnikami użytymi w znaczeniu rzeczownikowym i określającymi grupę osób z podobnymi cechami, np.:

The poor and **the rich** should have the same obligations.
Biedni i bogaci powinni mieć te same obowiązki.

I think that **the young** and **the old** should co-operate with each other.
Myślę, że młodzi i starzy powinni wzajemnie współpracować.

G. w pewnych przypadkach przed niektórymi imionami własnymi.

Na ogół przed imionami własnymi nie stosuje się przedimków, ale przed niektórymi występuje przedimek **the**, np.:

1. przed nazwami krajów w liczbie mnogiej i takich, które zawierają słowa: **kingdom, federation, republic, union, states:**

the Netherlands, **the** United **Kingdom, the** Russian **Federation, the** Czech **Republic**, **the** Soviet **Union**, the United **States** of America.

2. w nazwach oceanów, mórz i rzek:

the Atlantic (Ocean), **the** Baltic (Sea), **the** North Sea, **the** Vistula, **the** Nile, **the** Amazon, **the** Mississippi,

3. w nazwach łańcuchów górskich, archipelagów, wysp i pustyń:

the Andes, **the** Alps, **the** Himalayas, **the** Bahamas, **the** Canary Islands, **the** Sahara Desert.

Uwaga: nazwy pojedynczych gór występują zwykle bez **the**, np.:

Crete (Kreta), Sicily (Sycylia), (Mount) Everest, (Mount) Etna, (Mount) Rysy etc.

4. przed nazwiskami w liczbie mnogiej, np.:

the Smiths, **the** Barings, **the** Claptons etc.

5. przed nazwami o konstrukcji: rzeczownik + of + rzeczownik, np.:

the United States of America, **the** Bay of Biscay, **the** Bank of England, **the** Tower of London, **the** Gulf of Mexico, **the** Cape of Good Hope,

6. przed nazwami hoteli, teatrów, kin, muzeów, statków i niektórymi tytułami gazet:

the Polonia, **the** Victoria, **the** Bristol, **the** Sheraton,
the National Theatre, **the** Palace Theatre,
t**he** Odeon, **the** Classic,
the Queen Elizabeth, **the** Titanic,
the Guardian, **the** Times

H. Przed rzeczownikiem „office" w znaczeniu – biuro, jako miejsce pracy, np.:

I will go to **the** office.	He is in **the** office.
Pójdę do biura.	On jest w biurze.

Nie stawia się natomiast **the** przed **office** w znaczeniu – urząd, służba, władza, np.:

The conservative party has been in **office** for 10 years.
Partia konserwatywna jest u władzy od 10 lat.

I. Odstępstwa od stosowania przedimka określonego „the"

1. Przed rzeczownikami: work i home

Często przedimek określony **the** nie jest stosowany przed rzeczownikami: **work** i **home**, np.:

Paul is at **work**. – Paweł jest w pracy.

When will you be (at) **home**? – Kiedy będziesz w domu?

I'm going home. – Idę do domu, ale:

The newly-weds' home looked beautiful. – Dom nowożeńców wyglądał pięknie.

The work that you did on the Jagiellons was excellent.
Praca, którą zrobiłeś nt. Jagiellonów była wspaniała.

2. Przed rzeczownikami: church, hospital, prison, school, college, university

Przedimek **the** nie jest stosowany przed takimi rzeczownikami, jak: **church**, **hospital**, **prison**, **school**, **college** i **university**, które stosowane są zgodnie z ich zasadniczym przeznaczeniem, np.:

to/at/from **church** – to/in/into/out of **hospital** – to/in/into/out of **prison** – to/at/from **school** – to/at/from **college**, **university**

I go **to church** every Sunday.
Chodzę do kościoła w każdą niedzielę. (uczestnictwo w obrzędach religijnych)

Adam is ill and he is **in hospital** now.
Adam jest chory i jest teraz w szpitalu. (leczenie)

My neighbour is **in prison** for robbery.
Mój sąsiad jest w więzieniu za rabunek. (odbywanie kary)

Our son has just started going **to school**.
Nasz syn zaczął właśnie chodzić do szkoły. (zdobywanie wiedzy)

I'm studying **at college/university** in Canada.
Studiuję w szkole pomaturalnej/na uniwersytecie w Kanadzie. (zdobywanie wiedzy)

Przedimka określonego **the** używa się jednak przed wymienionymi powyżej obiektami mówiąc o osobach tam pracujących, odwiedzających je, nie w kontekście ich zasadniczego przeznaczenia lub wskazując ich lokalizację jako obiektów, np.:

What is the role of the priest in **the church?**
Jaka jest rola księdza w kościele?

We entered **the church** to photograph the altar.
Weszliśmy do kościoła, aby sfotografować ołtarz.

We left our umbrella **at the hospital** when we were visiting our uncle.
Zostawiliśmy parasol w szpitalu, kiedy odwiedzaliśmy naszego wujka.

Can you tell me where **the hospital** is?
Czy możesz mi powiedzieć gdzie jest szpital?

Zauważmy, że w amerykańskim angielskim stosuje się zwroty: **in school, in college**, a przed rzeczownikami **university** i **hospital** przedimki nie są opuszczane.

3. Przed rzeczownikiem „bed"

Nie umieszcza się na ogół **the** przed rzeczownikiem **bed** występującym po przyimkach (zwłaszcza: to, in, out) w zdaniu w kontekście: snu, choroby, odpoczynku, czy miłości, np.:

I want to go **to bed** because I'm sleepy. – Chcę iść do łóżka, ponieważ jestem śpiący.

Time for bed! – Czas na sen!

He is **in bed** reading a book. – On jest w łóżku i czyta książkę.

She woke up, got **out of bed** and had a shower.
Ona się obudziła, wstała z łóżka i wzięła prysznic.

Knowing what men want **in bed** isn't rocket science.
Wiedza, co mężczyźni chcą w łóżku nie jest wielką filozofią.

Używa się **the** przed rzeczownikiem **bed**, kiedy jest on stosowany w innych kontekstach, bez przyimka lub po niektórych przyimkach m. in.: on, under, np.:

Your cell phone is **on the bed**. – Twój telefon komórkowy jest na łóżku.

I lay **on the bed** and fell asleep. – Leżałem na łóżku i zasnąłem.

Our cat is lying **under the bed**. – Nasz kot leży pod łóżkiem.

The bed I slept in last night was very comfortable.
Łóżko, w którym spałem wczorajszej nocy było bardzo wygodne.

ĆWICZENIE 1

W wolne miejsca wstaw przedimek określony, nieokreślony lub pozostaw bez przedimka:

1. I have to go (…) home.
2. He has given me (…) apple and (…) grapefruit.
3. The question is if (…) European is (…) person born in Europe.
4. Paul is (…) very nice boy.
5. We are looking for (…) job.
6. You should beware of (…) dogs.
7. She wants to be (…) English teacher.

8. My girlfriend has got (…) blue eyes.
9. Your neighbour seems to be (…) honest man.
10. Both brothers are (…) good sportsmen.
11. There is (…) book on (…) desk.
12. I can see (…) girl talking to (…) boy.
13. (…) woman looks Spanish and (…) man is Polish.
14. I suppose that my daughter is at (…) school and my wife is at (…) work.
15. I want to take (…) taxi to (…) station.
16. She has gone to (…) dentist.
17. Helen lives in (…) small flat in Warsaw.
18. I have bought (…) interesting book today. (…) book is (…) novel.
19. Everyone makes (…) mistakes.
20. We visited (…) Canary Inlands and (…) Bahamas last summer.

3. OKREŚLNIKI WSKAZUJĄCE

Do **określników wskazujących** (the Demonstrative Determiners) zalicza się wyrazy: **this** (ten, ta, to), **that** (ten, tamten, tamta, tamto), **these** (ci, te) i **those** (tamci, tamte), **such** (tak, taki, taka, tacy), występujące przed rzeczownikami, np.:

My wife likes **this** melody. – Moja żona lubi tę melodię.

This house is new but **that** building is old.
Ten dom jest nowy, ale tamten budynek jest stary.

These books are mine and **those** books belong to my brother.
Te książki są moje, a tamte książki należą do mojego brata.

He is **such** a stupid boy. – On jest takim głupim chłopakiem.

I have **such** an old bicycle. – Mam taki stary rower.

We met **such** nice people yesterday. – Spotkaliśmy takich miłych ludzi wczoraj.

Należy zauważyć, że po **such** może wystąpić drugi określnik tj. przedimek **a** lub **an** w przypadku, kiedy poprzedzają rzeczownik w liczbie pojedynczej.

4. OKREŚLNIKI PYTAJĄCE I WZGLĘDNE

Określnikami pytającymi (the Interrogative Determiners) są wyrazy: **what** (jak?, jaki?)**, whatever** (jakikolwiek), **whichever** (którykolwiek), a **określnikami względnymi** (the Relative Determiners) są wyrazy: **which** i **whose**, występujące z rzeczownikami, np.:

What books have you read? – Jakie książki przeczytałeś?

Which colour is the best for me? – Który kolor jest dla mnie najlepszy?

Whose suitcase did you borrow? – Czyją walizkę pożyczyłeś?

Whatever decision you make I will support you.
Jakąkolwiek decyzję podejmiesz, poprę cię.

Whichever player gains the most points wins.
Którykolwiek zawodnik uzyskuje najwięcej punktów, wygrywa.

Należy zauważyć, że **what** może wystąpić również razem z przedimkiem nieokreślonym **a,** w formie wykrzyknikowej, np.: **what a** pity (jaka szkoda).

5. OKREŚLNIKI DZIERŻAWCZE

Do **określników dzierżawczych** (the Possessive Determiners) zalicza się poniższe wyrazy występujące przed rzeczownikami:

my – mój, moja, moje
your – twój, twoja, twoje, pani, pana,
his – jego, **her** – jej, **its** – jego,
our – nasz, nasza, nasze,
your – wasz, wasza, wasze, państwa,
their – ich

My sister is very nice to me. – Moja siostra jest bardzo miła dla mnie.

His car is very fast. – Jego samochód jest bardzo szybki.

Identyczne znaczenie jak określniki dzierżawcze mają zaimki dzierżawcze, które występują samodzielnie. Są to wyrazy: **mine, yours, his, hers, its, ours, theirs**. Należy zauważyć, że formy: **its** i **his** są określnikami i zaimkami dzierżawczymi.

6. SOME, ANY, NO, EACH, EVERY, ALL, BOTH, EITHER, NEITHER, OTHER, ANOTHER – JAKO OKREŚLNIKI

A. Some, any, no

Wyrazy: **some, any** i **no** poprzedzając rzeczownik pełnią funkcję określnika.

1. Some jako określnik oznacza:

a) przed rzeczownikiem policzalnym w liczbie pojedynczej – jakiś, pewien, niejaki, np.

Some fool has broken the coffee maker. – Jakiś głupiec zniszczył ekspres do kawy.

b) przed rzeczownikiem niepoliczalnym – trochę, nieco, pewien lub nie tłumaczy się, np.:

She has bought **some** sugar. – Ona kupiła trochę cukru.

I have **some** water. – Mam trochę wody.

He has been reading a book for **some** time. – On czyta książkę od pewnego czasu.

c) przed rzeczownikiem w liczbie mnogiej – kilka, kilku, kilkoro, niektórzy lub nie tłumaczy się, np.:

We have **some** new friends. – Mamy kilku nowych przyjaciół.

We met this man **some** years ago. – Spotkaliśmy tego mężczyznę kilka lat temu.

Some people like it. – Niektórzy ludzie to lubią.

2. **Any,** jako określnik, używane jest w zdaniach pytających, twierdzących i przeczących i oznacza:

a) w pytaniach – jakiś, jakaś, jakieś, jakikolwiek np.:

Have you bought **any** eggs? – Czy kupiłeś jakieś jajka?

Have we got **any** spare money? – Czy mamy jakieś pieniądze na zbyciu?

b) w zdaniach twierdzących – każdy, którykolwiek, pierwszy lepszy, a w zdaniach warunkowych: jakiś, jakaś, jakieś, np.:

I can buy **any** book I like.
Mogę kupić każdą (którąkolwiek) książkę, która mi się podoba.

If you have **any** problems, call me.
Jeśli będziesz mieć jakieś problemy, zadzwoń do mnie.

c) w przeczeniach – żaden, żadnego, np.:

There aren't **any** sweets on the table. – Nie ma **żadnych** słodyczy na stole.

3. Zamiast **not any** można użyć wyrazu **no**, co nie zmieni znaczenia zdania, np.:

There are **no** sweets on the table. – Nie ma żadnych słodyczy na stole.

Forma **no** może być użyta również w następujących przykładach:

This article has **no** conclusion. – Ten artykuł nie ma zakończenia.

This fact is of **no** importance. – Ten fakt nie ma znaczenia.

Określnikowi **no** odpowiada zaimek **none** (żaden), który występuje bez rzeczownika, np.:

I expected two messages, but got **none**.
Oczekiwałem dwóch wiadomości, ale żadnej nie otrzymałem.

Have you got any suggestions? No, I have **none**.
Czy masz jakieś propozycje? Nie, nie mam żadnych.

B. Each, every i all – jako określniki

1. Each i every

Each i **every** mają podobne znaczenie (każdy), ale są pewne różnice w ich stosowaniu. Wyraz **each** może występować z rzeczownikiem, jako określnik lub samodzielnie, jako zaimek nieokreślony. Forma **every** występuje tylko z rzeczownikiem, czyli jako określnik.

- Forma **every** nie może być używana w odniesieniu do dwóch osób lub rzeczy, a co najmniej trzech. Określnik **each** stosowany jest kiedy mówimy o dwóch osobach lub rzeczach oraz większej ich ilości, np.:

Adam was holding a mobile phone in **each** hand.
Adam trzymał telefon komórkowy w każdej ręce.

You should grill fish on **each** side.
Powinieneś opiekać rybę z każdej strony.

Every/each citizen has the right to vote.
Każdy obywatel ma prawo głosować.

- Stosując **each** podkreśla się indywidualność rzeczownika, natomiast używając określnika **every** zauważa się poszczególne osoby lub rzeczy, ale w grupie, w znaczeniu podobnym do określnika **all**, np.:

Each student in turn signed the register.
Każdy student po kolei podpisał listę.

Every student of the univerity is required to pay fees.
Wymaga się, aby każdy student uniwersytetu płacił czesne. (wszyscy muszą zapłacić)

- Określnik **each** może być używany bezpośrednio przed rzeczownikami (jak wyżej), ale jeśli chcemy poprzedzić rzeczownik przedimkiem, określnikiem wskazującym lub dzierżawczym, wtedy używamy na ogół **of**, np.:

Each of my sisters is very beautiful.
Każda z moich sióstr jest bardzo piękna.

- **Every** nie jest używany bezpośrednio przed **of,** ale można użyć formy **every one** przed **of** i rzeczownikiem lub zaimkiem. Rzeczowniki i zaimki mają formę mnogą, a czasowniki występują w liczbie pojedynczej, np.:

Every one of the boys in my family has his own laptop.
Każdy z chłopców w mojej rodzinie ma własny laptop.

Her CDs are wonderful. I've listened to **every one of them.**
Jej płyty muzyczne są cudowne. Słuchałem każdej z nich.

Musimy zauważyć, że pisane rozdzielnie **every one** ma inne znaczenie, aniżeli pisane łącznie **everyone**, które jest zaimkiem (patrz punkt 30D).

- Określnik **every** używany jest do wskazywania jak często coś się wydarza, np.:

The trams run **every five minutes.**
Tramwaje jeżdżą co pięć minut.

My son goes to see his grandpa **every day**.
Mój syn odwiedza swojego dziadka codziennie.

Oprócz pisanego rozdzielnie zwrotu **every day** występuje również, pisany łącznie przymiotnik **everyday** (codzienny).

2. Wyraz **all** występujący z rzeczownikami może oznaczać, np.:

all pupils – wszyscy uczniowie
all books – wszyskie książki
all day/the whole day – cały dzień
all the time – przez cały czas
All the cell phones lying on the table are mine.
Wszystkie telefony komórkowe leżące na stole są moje.

C. Both, either i neither – jako określniki

Both, either i neither mogą występować przed rzeczownikami, kiedy mamy na myśli jakieś dwa obiekty lub używane są samodzielnie jako zaimki.

1. **Both** oznacza: obaj, obie, oboje, obydwa, np.:

Both students read the two books last week.
Both of the students read the two books last week.
Obaj studenci przeczytali te dwie książki w ubiegłym tygodniu.

Both bicyles are the same.
Both of these bicycles are the same.
Obydwa rowery są takie same.

Wyraz **both** występuje również w zwrocie: **both… and…**, co oznacza: **zarówno…, jak i…**, np.:

Both my son **and** daughter were late.
Zarówno mój syn, **jak i** córka byli spóźnieni.

Powyższy zwrot może występować również w kombinacji z przymiotnikami lub czasownikami, np.:

I was **both** tired **and** hungry.
Byłem **zarówno** zmęczony, **jak i** głodny.

My girlfriend **both** sings **and** dances.
Moja dziewczyna **zarówno** śpiewa, **jak i** tańczy.

2. Either oznacza: **ten albo tamten, który bądź, którykolwiek**, np.:

You can buy **either** shirt. I don't mind.
Możesz kupić **tę albo tamtą** koszulę. Wszystko mi jedno.
Możesz kupić **którą bądź** koszulę. Nie mam nic przeciwko.

Let's go to **either of** those pubs.
Chodźmy do **któregokolwiek z** tych (dwóch) pubów.

Należy zapamiętać, że **either** występuje przed rzeczownikami policzalnymi w liczbie pojedynczej, a **either of** dotyczy liczby mnogiej. Określnik **either** występuje również w zwrocie: **either… or…**, co oznacza: **albo… albo…**, np.:

We can speak **either** Russian **or** English, as you prefer.
Możemy mówić **albo** po rosyjsku, **albo** po angielsku, jak wolisz.

W przypadku kiedy zwrot: **either… or** użyty jest z czasownikiem w formie przeczącej, wtedy oznacza: **ani…. ani**, np.:

I don't speak **either** Russian **or** English.
Nie mówię, **ani** po rosyjsku, **ani** po angielsku.

3. Neither oznacza: **żaden z dwóch; ani jeden, ani drugi; ani ten, ani tamten,** np.:

Neither of the companies has/have agreed to this solution.
Żadna z firm nie zgodziła się na to rozwiązanie.

Wyraz **neither** występuje w zwrocie: **neither… nor…**, oznaczającym: **ani… ani…**, np.:

Neither Helen **nor** Kate bought the blouse.
Ani Helena, **ani** Katarzyna nie kupiły tej bluzki.

Neither rain **nor** wind caused any problems.
Ani deszcz, **ani** wiatr nie spowodował żadnych problemów.

Zauważmy, że **neither** jest przeczeniem i dlatego zgodnie ze stosowaną w języku angielskim zasadą pojedynczego przeczenia, nie umieszcza się w zdaniu drugiego wyrazu przeczącego, tak jak w języku polskim.

D. Another, other – jako określniki

Another występuje tylko przed rzeczownikiem w liczbie pojedynczej i oznacza: **drugi, inny, jeszcze jeden**, **jeszcze**, np.:

Could you lend us **another** pen?
Czy mógłbyś pożyczyć nam **drugie/inne/jeszcze jedno** pióro?
I need **another** chair. – Potrzebuję **jeszcze jedno** krzesło.

Other (drugi, inny) może występować przed rzeczownikiem w liczbie pojedynczej i wtedy poprzedzony jest przez przedimek **the** lub wyraz **some**, a także może towarzyszyć rzeczownikowi w liczbie mnogiej, np.:

She hasn't got **the other** bag. – Ona nie ma tej drugiej torby.
On the one hand you are right but on **the other** hand you are wrong.
Z jednej strony masz rację, ale z **drugiej** strony nie masz.
Where are the **other** girls? – Gdzie są te pozostałe dziewczyny?

Należy zauważyć, że **other** może występować również bez rzeczownika, jako zaimek i wtedy występuje w licznie mnogiej, np.:

These are too big. Have you got any **others?**
Te są za duże. Czy masz jakieś inne?

Ćwiczenie 2

W wolne miejsca wstaw: some, any lub no:

1. I have got (…) fresh rolls.
2. Do you have (…) money?
3. I think that she didn't have (…) opportunities.
4. Do you have (…) news from your grandmother?
5. She has (…) friends in Cracow.
6. If there are (…) mistakes, tell me at once.
7. This fact is of (…) mportance to me.
8. If (…) guests would like to stay longer, that would be great!
9. (…) girl wants to talk to your mother.
10. Would you like (…) tea or coffee?

Ćwiczenie 3

W wolne miejsca wstaw: each, every, złożenia z every lub all:

1. (…) grandmother wants her grandson to be happy.
2. (…) of us got a mobile phone.
3. He did (…) possible to avoid war.
4. We have to meet (…) day next week.
5. She goes out (…) Saturday evening.
6. I email (…) of my daughters (…) two days.
7. (…) the money will be returned to the bank.
8. (…) should know how to do it.

Ćwiczenie 4

W wolne miejsca wstaw: both, either lub neither:

1. I saw that (…) doors were open.
2. (…) employees are hard-working.

3. (…) Jack and Helen were late.
4. You can go to (…) pub. I don't mind.
5. (…) of my parents come from England.
6. (…) Paul nor Kate have been to Beijing.
7. (…) he will be honest or I will never talk to him again.
8. Is she Dutch or Belgian? (…). She is Polish.
9. Would you like some tea or coffee? (…). It doesn't matter which.
10. (…) of the children want to go home.

7. OKREŚLNIKI „OCENIAJĄCE"

Określnikami „oceniającymi" nazywa się wyrazy: **a little – little, a few – few, many, much**, **a lof of, plenty of, a great deal of, a large number of**, występujące z rzeczownikami.

A. A little – little

A little oznacza: **trochę** lub **niewiele**, natomiast **little** ma znaczenie negatywne i znaczy – **mało** i obydwa określniki używane są na ogół przed rzeczownikami niepoliczalnymi, np.:

I only have **a little** sugar. – Mam tylko trochę cukru.

We will have **a little** time in the afternoon. – Będziemy mieć trochę czasu po południu.

I have got very **little** time. – Mam bardzo **mało** czasu.

Some flowers need very **little** water.
Niektóre kwiaty potrzebują bardzo mało wody.

A little/little mogą pełnić również funkcję przysłówków i mogą występować z czasownikami lub przymiotnikami, np.:

We talked **a little** about this subject yesterday.
Rozmawialiśmy trochę wczoraj o tym fakcie.

Little is known about this phenomenon. – **Mało** wiadomo o tym zjawisku.

She was **a little** anxious about Paul. – Ona była **trochę** niespokojna o Pawła.

B. A few – few

Określniki: **a few** (kilka) i **few** (mało, niewiele) używane są przed rzeczownikami w liczbie mnogiej, np.:

I saw Tom **a few** weeks ago. – Widziałem Tomasza kilka tygodni temu.

There are **a few** banks in this street. – Jest kilka banków na tej ulicy.

There are **few** trees in my orchard. – W moim sadzie jest niewiele drzew.

Umieszczając **only** przed **a few** lub **a little** podkreśla się, że liczba lub ilość jest rzeczywiście mała w opinii mówiącego, np.:

Only a few of our employees have suitable qualifications.
Tylko niewielu z naszych pracowników ma odpowiednie kwalifikacje.

C. Many, much, a lot of, plenty of, a great deal of, a large number of

M**any** (dużo, wiele, wielu) używany jest z rzeczownikami w liczbie mnogiej, natomiast much (dużo) występuje z rzeczownikami niepoliczalnymi. Obydwa określniki stosowane są jednak głównie w zdaniach pytających i przeczących, np.:

Did you make **many** mistakes yesterday?
Czy zrobiłeś wczoraj wiele błędów?

Does she usually drink **much** coffee in the morning?
Czy ona pije zwykle dużo kawy rano?

W zdaniach twierdzących **many** i **much** mogą wystąpić z wyrazami: **as, so** i **too,** np.:

Philip rests **as** much **as** he can.
Filip odpoczywa **tak** dużo, **jak** tylko może.

There are **so** many people that we don't have enough to eat.
Jest tak wiele ludzi, że nie mamy dość jedzenia.

I spent **too much** money on Monday.
W poniedziałek wydałem za dużo pieniędzy.

W zdaniach twierdzących **many** i **much** zwykle bywają zastępowane przez wyrażenia: **a lot of**, **lots of**, **plenty of** (zarówno przed rzeczownikami policzalnymi, jak i niepoliczalnymi) lub, w bardziej oficjalnym stylu, przez **a great deal of** (dla rzeczowników niepoliczalnych) i **a large number of** (dla rzeczowników policzalnych), np.:

I expect **a lot/lots of** letters next week.
Spodziewam się **dużo** listów w następnym tygodniu.

She has spent **a great deal of** money on her shoes.
Ona wydała sporo pieniędzy na swoje buty.

We have read **a large number of** interesting articles.
Przeczytaliśmy **dużo** interesujących artykułów.

Ćwiczenie 5

W wolne miejsca wstaw: much, many, a little, little, a few, few lub a lot:

1. I have got very (…) time to do it now.
2. We only need (…) flour and (…) sugar.

3. She has got very (…) friends.
4. I spoke to him (…) days ago.
5. Only (…) people observed this phenomenon.
6. How (…) children came to the museum?
7. I haven't got (…) coffee at home.
8. We didn't make (…) mistakes.
9. I must admit that you didn't have (…) luck.
10. There aren't (…) products in our shop.

8. LICZEBNIKI

Liczebniki (the Numerals) zalicza się do określników wyznaczających liczby lub ilości i w języku angielskim dzielą się na: **liczebniki główne** (Cardinal Numerals), **liczebniki porządkowe** (Ordinal Numerals), **liczebniki wielokrotne** (Repeating Numerals), **liczebniki wielorakie** (Multiplicative Numerals) i **ułamki** (Fractions).

A. Liczebniki główne

Liczebniki główne od 1 do 12 są odrębnymi wyrazami, np.:

one – jeden	seven – siedem
two – dwa	eight – osiem
three – trzy	nine – dziewięć
four – cztery	ten – dziesięć
five – pięć	eleven – jedenaście
six – sześć	twelve – dwanaście

Liczebniki od 13 do 19 tworzymy za pomocą końcówki **–teen**, dodanej bezpośrednio do liczebników: **four**, **six**, **seven** i **nine**. W liczebnikach 13 i 15 zachodzi jednak przegłos w temacie, a w liczebniku 18 występuje tylko jedno „t":

thirteen – trzynaście	seventeen – siedemnaście
fourteen – czternaście	**eighteen** – osiemnaście
fifteen – piętnaście	nineteen – dziewiętnaście
sixteen – szesnaście	

Liczebniki oznaczające dziesiątki mają końcówkę **–ty**, np.:

twenty – dwadzieścia	sixty – sześćdziesiąt
thirty – trzydzieści	seventy – siedemdziesiąt
forty – czterdzieści	eighty – osiemdziesiąt
fifty – pięćdziesiąt	ninety – dziewięćdziesiąt

Liczby dwucyfrowe od 21–99, z wyjątkiem nazw pełnych dziesiątek, pisze się rozdzielnie, z kreseczką oddzielającą elementy złożenia, np.: **twenty-one**; **ninety-nine**. Odczytując natomiast liczbę złożoną z trzech lub więcej cyfr umieszczamy **and** przed słowem oznaczającym dziesiątki lub jedności, np.:

106 – one hundred **and** six
423 – four hundred **and** twenty-three
5,789 – five thousand, seven hundred **and** eighty-nine

Warto zauważyć, że w języku angielskim w celu lepszego odróżnienia tysięcy od setek, można postawić przecinek, a nie kropkę, jak to się czyni w języku polskim.

Liczebniki: sto, tysiąc i milion mogą być poprzedzone przedimkiem **a**, liczebnikiem **one** lub innym liczebnikiem głównym, i na ogół nie tworzą liczby mnogiej z końcówką **–s**, np.:

a hundred – **one** hundred – sto
two hundred people – dwieście ludzi, ale **hundreds of people**
a thousand – **one** thousand – tysiąc
two thousand trees – dwa tysiące drzew, ale **thousands of trees**
a million – **one** million – milion
two million – dwa miliony etc.

B. Liczebniki porządkowe

Liczebniki porządkowe, z wyjątkiem liczebników: first = 1st (pierwszy), second = 2nd (drugi) i third = 3rd (trzeci), mają końcówkę **–th**, np.:

four – four**th** = 4**th**
five – fif**th** = 5**th**
six – six**th** = 6**th**
seven – seven**th** = 7**th**
eight – eigh**th** = 8**th**
nine – nin**th** = 9**th**
ten – ten**th** = 10**th**
eleven – eleven**th** = 11**th**
twelve – twelf**th** = 12**th**
thirteen – thirteen**th** = 13**th**

Przy tworzeniu liczebników porządkowych dla liczebników oznaczających dziesiątki, ulega zmianie końcowa litera tych liczebników, tzn. **–y** na **–ie**, a następnie dodawana jest końcówka **–th**, np.:

twen**y** – twen**ieth** = 20**th** – dwudziesty
seven**y** – seven**ieth** = 70**th** – siedemdziesiąt

C. Liczebniki wielokrotne

Do liczebników wielokrotnych należą liczebniki:

once – raz

twice – dwa razy
three times – trzy razy
four times – cztery razy etc.

D. Liczebniki wielorakie

Liczebnikami wielorakimi są liczebniki, np:

single – jednokrotny, pojedynczy
double (twofold) – dwojaki, dwukrotny, podwójny
triple (threefold) – potrójny, trzykrotny
quadruple – czworaki, poczwórny
quintuple – pięciokrotny, pięcioraki

E. Ułamki

Ułamki zwykłe wyrażane są za pomocą liczebnika głównego w liczniku i liczebnika porządkowego w mianowniku, np.:

⅝ – five eighths
⅜ – three sevenths 6 i ⅘ – six and four ninths

ale

½ – a half ¼ – a quarter

W ułamku dziesiętnym po liczbie całkowitej lub zero, które wymawia się jak (nought – [no:t] lub O [ov] stawia się kropkę (point). Cyfry po kropce odczytywane są jako jednostki, np.: 0.46 – nought point four six lub zero point four six, co oznacza po polsku: czterdzieści sześć setnych.

9. OKREŚLANIE CZASU ZEGAROWEGO, DAT I NUMEROWANIE

A. Określanie czasu zegarowego

Liczby wskazujące godziny i minuty wymawia się w języku angielskim jak liczebniki główne, a nie jak porządkowe, co ma miejsce w języku polskim, np.:

It is **seven** (o'clock).
Jest godzina **siódma**.

Wyrażenie **o'clock** można opuścić i trzeba zauważyć, że może być ono używane tylko w odniesieniu do pełnych godzin.

Przy podawaniu minut czas określa się na dwa sposoby, np.:

7.05	seven (oh) five	albo	five past seven
7.10	seven ten	albo	ten past seven
7.15	seven fifteen	albo	a quarter past seven
7.25	seven twenty-five	albo	twenty-five past seven

7.30	seven thirty	albo	half past seven
7.35	seven thirty-five	albo	twenty-five to eight
7.45	seven forty-five	albo	a quarter to eight
7.50	seven fifty	albo	ten to eight
8.00	eight (o'clock)		

Po ilości minut innych aniżeli ww. dodaje się: **minutes past/to,** np.:

It is **four minutes** past seven.
Jest **cztery minuty** po siódmej.
It is **fourteen minutes** to eight.
Jest za **czternaście minut** ósma.

Niekiedy w celu określenia o jaką porę dnia chodzi dodaje się skróty pochodzące od wyrazów łacińskich: **a.m.** (ante meridiem) – przed południem i **p.m.** (post meridiem) – po południu, np.:

We are meeting tomorrow at six p.m.
Spotykamy się jutro o szóstej po południu.

Lucy began her work at eight **p.m.**
Lucyna rozpoczęła swoją pracę o ósmej wieczorem.

We can do it at ten **a.m.**
Możemy to zrobić o dziesiątej przed południem (rano).

Określając odstęp czasu w godzinach używa się w języku angielskim słowa **hour**, np.:

Our lecture will start in two **hours**.
Nasz wykład rozpocznie się za dwie godziny.

B. Określanie dat

W języku angielskim nazwy dni i miesięcy pisze się zawsze dużymi literami.

Dni: **Sunday, Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday, Friday, Saturday**.

Miesiące: **January, February, March, April, May, June, July, August, September, October, November, December**.

Określenie dnia i miesiąca możemy wymawiać dwojako, np.: drugiego maja – **the second of May** albo **May the second**. Przykładową datę możemy zapisywać następująco: 2 May; 2nd May; May 2; May 2nd.

Określając rok używamy liczebnika głównego, np.:

1500 – fifteen hundred
1509 – fifteen hundred and nine albo fifteen oh nine

1974 – nineteen seventy four
2000 – two thousand
2003 – two thousand and three – albo – twenty oh three
2013 – two thousand and thirteen – albo – twenty thirteen

Nawiasy oznaczają, że ich zawartość możemy opuścić i najczęściej jest pomijana. Określenia roku przed naszą erą dokonuje się przez postawienie za liczebnikiem oznaczającym rok dużych liter **BC**, co odczytuje się jako: **Before Christ**, np. 430 BC. Określając rok po narodzeniu Chrystusa, dodaje się niekiedy dwie duże litery **AD**, umieszczając je przed lub po liczebniku, co odczytuje się jako: **Anno Domini**, np.: AD 520/520 AD.

C. Numerowanie

Numerację podajemy w liczebnikach głównych, np.:

room twelve – pokój nr 12
three-year plan – plan trzyletni
chapter 1 – rozdział 1

Ćwiczenie 6

Przetłumacz na język angielski zwroty w nawiasach:

1. I live on the (dwudziestym drugim) floor and she works on the (dwudziestym) floor.
2. I have done it only (raz) and you (dwa razy).
3. I can save (jedna trzecia) of my salary and you (dwie piąte) of your salary.
4. Only (jedna czwarta) of the group had tickets.
5. (Mam 10 lat, a mój brat ma 14 lat).
6. I have breakfast (o wpół do ósmej).
7. My train leaves (za 10 druga).
8. He is coming (dwadzieścia po dziesiątej).
9. They will arrive (za trzy godziny).
10. It is (za kwadrans piąta).